

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Масленніков Є.І., д.е.н., доцент,
Гомонюк Г.І.

Одеський національний політехнічний університет

Виплати працівникам бюджетних установ є інструментом соціального захисту та компенсаціями, які надані державою через суб'єктів господарювання державного сектора в обмін на послуги, які надаються працівниками.

Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам», встановлено методичний фундамент для створення в бухгалтерському обліку інформації щодо виплат (у грошовій і негрошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності [3].

Відповідно до вищезгаданого національного положення, виплати працівникам діляться на три групи:

1) поточні виплати: заробітна плата за окладами та тарифами, інші нарахування з оплати праці; виплати за невідпрацьований час (відпустки та інший оплачуваний невідпрацьований час); премії та інші заохочувальні виплати, що підлягають сплаті протягом дванадцяти місяців по закінченні періоду, у якому працівники виконують відповідну роботу, тощо;

2) виплати при звільненні. Зобов'язання щодо яких визнається у разі, якщо суб'єкт державного сектора має невідомне зобов'язання звільнити працівника або кількох працівників до досягнення ними пенсійного віку або надавати виплати при звільненні згідно із законодавством, контрактом чи іншою угодою;

3) інші виплати працівникам, зокрема матеріальна допомога, визнаються зобов'язанням у звітному періоді, якщо робота, виконана працівниками у цьому періоді, дає їм право на отримання таких виплат.

Нарахована сума поточних виплат працівникам за роботу, виконану ними протягом звітного періоду, та нарахована сума за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування визнаються поточними зобов'язаннями та витратами звітного періоду, у якому виникли такі зобов'язання [7].

Планом рахунків бухгалтерського обліку в бюджетних установах передбачено балансовий рахунок 66 «Розрахунки з оплати праці», який має 9 субрахунків:

- 1) 661 «Розрахунки із заробітної плати»;
- 2) 662 «Розрахунки із стипендіатами»;
- 3) 663 «Розрахунки з працівниками за товари, продані в кредит»;
- 4) 664 «Розрахунки з працівниками за безготівковими перерахуваннями на рахунки з вкладів у банках»;
- 5) 665 «Розрахунки з працівниками за безготівковими перерахуваннями внесків за договорами добровільного страхування»;
- 6) 666 «Розрахунки з членами профспілки безготівковими перерахуваннями сум членських профспілкових внесків»;
- 7) 667 «Розрахунки з працівниками за позиками банків»;
- 8) 668 «Розрахунки за виконавчими документами та інші утримання»;
- 9) 669 «Інші розрахунки за виконані роботи».

Відкриття субрахунків до рахунку 66 «Розрахунки з виплат працівникам», які зображено на рис. 1, дозволить покращити обліковий процес.

За кредитом рахунку 66 «Розрахунки з оплати праці» відображається нарахована основна і додаткова заробітна, оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності та

допомога з тимчасової непрацездатності, премії та інші нарахування; за дебетом – відображається виплата вищеперерахованого, а також суми утриманих податку на доходи фізичних осіб, єдиного соціального внеску й інші утримання із сум оплати праці.

Аналітичний облік розрахунків з працівниками ведеться за кожним працівником, видами виплат та утримань.

Через 66 рахунок здійснюють виплати працівникам, які не можна ототожнювати із заробітною платою, таким чином доцільним є змінити його назву на «Розрахунки з виплат працівникам», це по-перше. По-друге, цей рахунок застосовується не тільки для нарахування та виплати заробітної плати, а й для розрахунків з оплати праці. А це, на думку автора, не одне і те саме поняття. Адже, згідно Закону України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку виплачують працівникові за виконану ним роботу [1]. А оплата праці – це обліково-аналітична категорія, яка характеризує трудовий дохід робітника, який формується під впливом кількості та якості затраченої корисної праці і виплачується працевдавцем у вигляді заробітної плати в грошовій або натуральній формі [2].

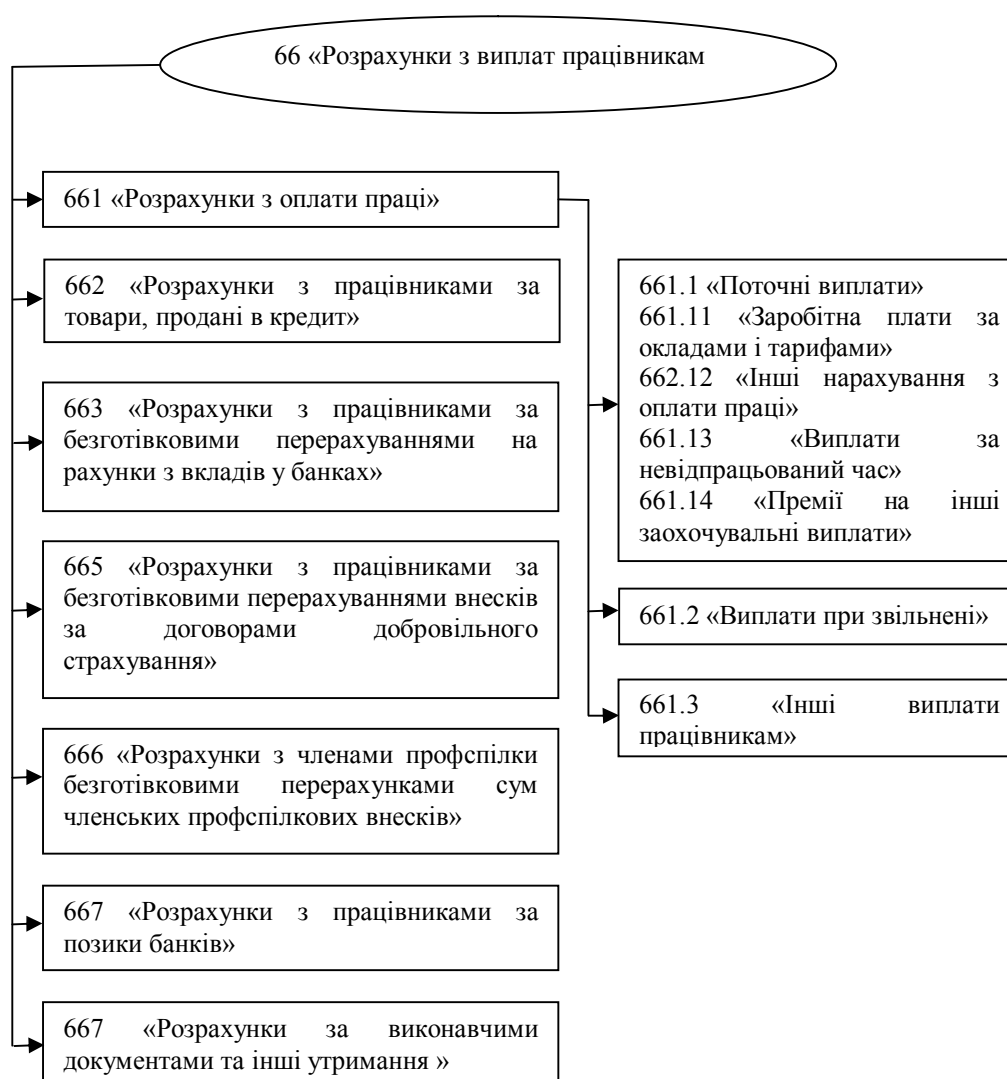

Рисунок 1 – Побудова рахунку 66 «Розрахунки з виплат працівникам».

Отже, рахунок 66 має сім субрахунків. Субрахунок 661 «Розрахунки з оплати праці» має свої субрахунки, а саме:

–661/1 «Поточні виплати». До цієї категорії відносять виплати працівникам які бюджетна установа має здійснити за найближчі дванадцять місяців. Вони перелічені в Інструкції зі статистики заробітної плати та ЗУ «Про оплату праці». Субрахунок 661/1 включає:

–661/11 «Заробітна плата за окладами і тарифами» – це заробітна плата за відпрацьований час чи за кількість виконаної роботи;

–661/12 «Інші нарахування з оплати праці». До таких виплат належать оплата відпусток; оплата за час виконання працівниками державних та громадських обов'язків у робочий час; заробітна плата за час перебування у відрядженні. Виплати на основі середньої заробітної плати, які регулюються постановою Кабінету Міністрів України №100 [4];

–661/13 «Виплати за невідпрацьований час» – це оплата перших 5 днів тимчасової непрацездатності працівника за рахунок роботодавця; суми матеріальної цільової та нецільової допомоги працівникам. Виплати на основі середньої заробітної плати, які регулюються постановою Кабінету Міністрів України №1266 [5];

–661/14 «Премії та інші заохочувальні виплати» – це заохочувальні виплати (премії за результати праці до нарахованої заробітної плати).

Отже, запропоновані нові субрахунки до рахунку 66 «Розрахунки з виплат працівникам» дозволять в повному обсязі відображати в обліку операції з нарахування заробітної плати, відрахуванням із неї, нарахуванню лікарняних, відпускних, премій в умовах гармонізації з міжнародною практикою.

Облік поточних виплат працівникам є однією з важливих ділянок обліку в бюджетних установах. Крім того, поява Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам» вимагає внесення відповідних змін в обліковий процес щодо виплат працівникам.

Література:

1. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р. №108/95-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
2. Мельник Т.Г. Облік та аудит діяльності бюджетних установ: [навч. посібн.] / Т.Г. Мельник. – Кондор, 2009. – 412с.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 132 «Виплати працівникам» від 29.11.2011р. №1798 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0121-12/para4#n4>.
4. Порядок обчислення середньої заробітної плати, затверджений Постановою Міністерства фінансів України від 08.02.1995р. № 100 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>.
5. Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.2001р. № 1266 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалів: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-%D0%BF>.
6. IPSAS 25 «Employee Benefits» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалів: http://www.ipsas.org/en/ipsas_standards.htm.
7. Звітність підприємств : [навч. посібн. для студентів вищих навч. закл.] / С.В. Філіппова, Є.І. Масленніков, О.В. Побережець, С.О. Черкасова. – Одеса: Прес-кур'єр, 2015. – 188 с.
8. Масленніков Є.І. Основні засади реформування податкової системи України в сучасних умовах / Є.І. Масленніков, Ю.Ю. Яцентюк // Науковий вісник – ОДЕУ. ВАМН. Науки: економіка, політологія, історія - № 23 (148). – Одеса: ОДЕУ. – 2011.- С. 34-38.
9. Maslennikov E.I. Strategic assessment of the financial sustainability of the industrial enterprise : [Електронний ресурс] / E.I. Maslennikov // Економіка: реалії часу. – 2014. –

- № 6 (16). – С. 111-115. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No6/111-115.pdf>.
10. Масленніков Є.І. Трансформаційні процеси в системі податкового адміністрування / Є.І. Масленніков, К.Ю. Нетребська // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. - № 10/2. – С. 10-14.
 11. Масленніков Є.І. Корпоративна культура в системі управління персоналом / Є.І. Масленніков, А.А. Кашубський // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. - № 5/2. – С. 41-45.
 12. Maslennikov Ye.I. Innovative active during a shift of foreign policy targets / Ye.I. Maslennikov, E.R. Alibutaev // Odesa National University Herald. – Series: Economy. – 2016. – Volume 21. Issue 5. – P. 41-45. (0,85 д.а.).
 13. Побережець О.В. Ідентифікація та класифікація нематеріальних активів та проблеми їх визначення: [Електронний ресурс] / О.В. Побережець, К.В. Іванова // Економіка: реалії часу. – 2012. – № 2 (3). – С. 98-104. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/98-104.pdf>.
 14. Побережець О.В. Інструменти системного підходу до управління результатами діяльності промислового підприємства : [Електронний ресурс] / О.В. Побережець // Економіка: реалії часу. – 2016. – № 1 (23). – С. 155-161. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/No1/155-161.pdf>.
 15. Побережець О.В. Механізм управління результатами діяльності промислового підприємства: [Електронний ресурс] / О.В. Побережець // Економіка: реалії часу. – 2015. – № 6 (22). – С. 199-205. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/No6/199-205.pdf>. – Назва з екрану. – доступно на 29.04.2016.
 16. Ломачинська, І.А. Механізм управління фінансами підприємств в умовах трансформації економіки : монографія. – Одеса: Астропринт, 2011. – 280 с.
 17. Філіппова С.В. Система формування і забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / С.В. Філіппова, О.С. Дашковський // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 2 (3). – С. 17-21. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/n3.html>.